

YITZHAK RABIN

ABSTRACT

Yitzhak Rabin, una dintre personalitățile marcante în istoria Israelului, și-a manifestat cariera într-un peisaj politic complex, fiind orientat ferm către ideea de pace. Acest eseu propune o explorare concisă a vieții lui Rabin, concentrându-se asupra conducerii sale transformatoare, în special în contextul Acordurilor de la Oslo.

Nicoleta Spiridon (Nițescu)
Israel și politica Orientului Mijlociu ieri și azi

I. INTRODUCERE

Yitzhak Rabin, poate una dintre cele mai cunoscute figuri ale politicii israeliene, a lăsat o amprentă de neșters asupra istoriei națiunii Israelului și a Orientului Mijlociu în general¹.

Ca lider militar decorat, devenit apoi om de stat, cariera politică și viața lui Rabin reflectă evoluția complexă a Israelului ca națiune și provocările pe care le-a întâmpinat în căutarea păcii și a securității. Pe fundalul unor vremuri tulburi, conducerea lui Rabin s-a remarcat prin pragmatism, determinare și angajament față de bunăstarea poporului israelian.²

Născut în 1922 la Ierusalim, în timpul Mandatului britanic, Yitzhak Rabin a ajuns la maturitate într-o perioadă de schimbări profunde. Primii săi ani au fost marcați de lupta pentru înființarea statutului Israel și de umbra celui de-al Doilea Război Mondial, care îi vor modela viziunea sa asupra lumii și abordarea conducerii.³ Ajungând în rândurile Forțelor de Apărare ale Israelului (FDI)⁴, Rabin s-a distins ca un tactician și strateg strălucit, jucând un rol esențial în campanii militare cheie, inclusiv în Războiul de Șase Zile⁵.

Acest eseu va explora viața și moștenirea lui Yitzhak Rabin, analizând contribuțiile sale la societatea israeliană, eforturile sale de a obține pacea în Orientul Mijlociu și lecțiile durabile, pe care le-a lăsat moștenire. Printr-o examinare nuanțată a stilului de conducere al lui Rabin, a deciziilor politice și a complexității conflictului israeliano-palestinian, putem obține informații valoroase despre provocările aduse de vremurile de criză și despre dorința de stabili pacea într-o regiune tulbure.

¹ Benedikt, Linda. *Yitzhak Rabin*. Haus Pub., 2005, introducere, VII

² Benedikt, Linda. *Yitzhak Rabin*. Haus Pub., 2005, p. 138.

³ Ze'ev Galili, *Yitzhak Rabin, 1922-1995* (Syndicated International Trade, 1996), pp. 18-19

⁴ Dan Kurzman, *Soldier of Peace : The Life of Yitzhak Rabin, 1922-1995* (New York: Harpercollins Publishers, 1998), p. 25.

⁵ www.idf.il, 2022, <https://www.idf.il/en/mini-sites/past-chiefs-of-staff/lt-gen-yitzhak-rabin-1964-1968/>.

II. CONTEXTUL POLITIC

Carierea politică a lui Yitzhak Rabin s-a întins pe parcursul unei perioade dificile în Orientul Mijlociu, marcată atât de război, cât și de speranța de pace.

Iată o privire de ansamblu asupra contextului:

- Consecințele Războiului de Șase Zile din 1967:

Această victorie decisivă a lăsat Israelul ocupând teritorii vaste, inclusiv Peninsula Sinai, Fâșia Gaza, Cisiordania și Înălțimile Golan. Euforia s-a amestecat cu neliniștea. Mulți israelieni, inclusiv Rabin, vedeau teritoriile ocupate ca pe o monedă de schimb pentru viitoarele acorduri de pace, dar alții le considerau ca aparținând de drept Israelului. (Sinai, Gaza, Cisiordania, Ierusalimul de Est și Înălțimile Golan – Israelul dublând astfel teritoriul aflat sub controlul națiunii)⁶

- Ascensiunea militantismului palestinian:

Populația palestiniană, aflată sub ocupație israeliană, a devenit din ce în ce mai frustrată. Grupuri precum OEP (Organizația pentru Eliberarea Palestinei) au câștigat teren, pledând pentru lupta armată împotriva Israelului. Acest lucru a dus la un ciclu de violență - atacurile palestiniene se întâlneau cu represaliile israeliene⁷.

- Dezbinarea arabă:

În ciuda opoziției lor comune față de Israel, statele arabe au rămas divizate. Egiptul, sub Nasser, a provocat Israelul din punct de vedere militar, dar, după înfrângerea din 1967, Egiptul și alte țări arabe s-au străduit să găsească o strategie comună⁸.

- Influența Războiului Rece:

⁶ Dan Kurzman, *Soldier of Peace: The Life of Yitzhak Rabin, 1922-1995* (New York: Harpercollins Publishers, 1998), pp. 10, 14, 15.

⁷ Dan Kurzman, *Soldier of Peace : The Life of Yitzhak Rabin, 1922-1995* (New York: Harpercollins Publishers, 1998), p. 45.

⁸ Ze'ev Galili, *Yitzhak Rabin, 1922-1995* (Syndicated International Trade, 1996), p. 56.

SUA și URSS se aflau într-o luptă globală pentru influență. SUA au devenit principalul susținător al Israelului, în timp ce URSS a sprijinit unele state arabe. Această rivalitate între superputeri a alimentat tensiunile regionale⁹.

III. ACORDURILE DE LA OSLO

Acordurile de la Oslo reprezintă o serie de înțelegeri semnate între Israel și Organizația pentru Eliberarea Palestinei (OEP) la începutul anilor 1990. Acestea au fost menite să reprezinte un pas important în direcția rezolvării conflictului israeliano-palestinian. Acordul-cheie, Oslo I, a fost semnat în 1993.

Acordurile au fost revoluționare, deoarece au marcat recunoașterea oficială de către Israel a OEP, reprezentantul politic al palestinienilor, și viceversa. Principiul de bază a fost o soluție cu două state, care prevedea crearea unui stat palestinian alături de Israel.

Acordurile au stabilit, de asemenea, un cadru pentru o retragere treptată a forțelor israeliene din Cisiordania și Fâșia Gaza și pentru crearea unei Autorități Palestiniene (AP), care să guverneze aceste teritorii.

Cu toate acestea, Acordurile de la Oslo nu și-au atins obiectivul inițial, acela de a încheia un acord de pace durabil. Punerea în aplicare a fost blocată de dezacorduri în probleme-cheie precum statutul Ierusalimului și coloniile israeliene. De asemenea, violențele au izbucnit în diverse momente, deraind procesul de pace. Acordurile de la Oslo rămân un capitol important, dar controversat, al conflictului israeliano-palestinian¹⁰.

IV. ROLUL LUI YITZHAK RABIN ÎN ACORDURILE DE LA OSLO

⁹ Linda Benedikt, *Yitzhak Rabin* (Haus Pub., 2005), p. 48

¹⁰ Britannica, "Oslo Accords | Palestinian Liberation Organization-Israel [1993] | Britannica," in *Encyclopædia Britannica*, 2020, <https://www.britannica.com/topic/Oslo-Accords>.

În calitate de prim-ministru al Israelului în 1992, Rabin a fost forța motrice a negocierilor. El credea că un acord de pace era necesar pentru securitatea pe termen lung a Israelului. Rabin s-a confruntat cu o opoziție semnificativă în cadrul propriului său partid, dar și-a folosit experiența și autoritatea politică pentru a face să avanseze acordurile¹¹.

Rabin, un fost lider militar, adoptase anterior o poziție dură față de palestinieni. Cu toate acestea, el a recunoscut limitele soluțiilor militare și a adoptat o nouă strategie de dialog și compromis. Această schimbare a fost crucială pentru ca negocierile să înceapă.

Rabin a ținut mult timp discuțiile de la Oslo în secret, temându-se de o reacție publică. Acesta a fost un risc politic, dar le-a permis negociatorilor să lucreze¹².

În 1993 și 1994, Rabin a semnat Acordurile de la Oslo cu președintele OEP, Yasser Arafat. Acest act de recunoaștere oficială a OEP a reprezentat un pas important în procesul de pace. Rabin, împreună cu Arafat și Shimon Peres, au primit pentru eforturile lor Premiul Nobel pentru Pace.

Deși Yitzhak Rabin nu a fost primul care a propus o rezolvare pașnică a conflictului israeliano-palestinian, el a fost un factor-cheie, care a rupt o tradiție politică de lungă durată. Înainte de Rabin, conducerea israeliană s-a concentrat în principal pe menținerea controlului asupra teritoriilor ocupate și pe descurajarea atacurilor palestinieni. Rabin, după ce a fost martor la costul uman al conflictului, a întreprins o schimbare semnificativă.

Prin semnarea Acordurilor de la Oslo, el a îmbrățișat o cale a negocierilor și a guvernării comune, un contrast puternic față de accentul pus anterior pe dominația militară.

¹¹ Linda Benedikt, *Yitzhak Rabin* (Haus Pub., 2005, p. 135.

¹² Ze'ev Galili, *Yitzhak Rabin, 1922-1995* (Syndicated International Trade, 1996), p. 142.

Această dorință de a face compromisuri cu palestinienii, deși controversată în Israel, a marcat un punct de cotitură în discursul politic israelian¹³.

V. ASASINAREA

Asasinarea lui Yitzhak Rabin, la 4 noiembrie 1995, a fost un moment crucial în istoria Israelului¹⁴. Rabin, pe atunci prim-ministru, devenise o figură controversată pentru că vizase semnarea și parafarea acordurilor de la Oslo, menite să realizeze pacea cu palestinienii.

Aceste înțelegeri presupuneau o retragere treptată din teritoriile ocupate în schimbul recunoașterii Israelului de către palestinieni.

Asasinatul a fost comis de Yigal Amir¹⁵, un tânăr israelian student la drept și extremist de dreapta. Amir s-a opus cu vehemență Acordurilor de la Oslo, considerând că acestea reprezintă o trădare față de Israel. I-a întins o ambuscadă lui Rabin, în timp ce premierul pleca de la un miting pentru pace în Tel Aviv. Moartea lui Rabin a aruncat Israelul într-un doliu profund și a provocat unde de șoc în întreaga lume¹⁶. Asasinatul a distrus fragilul proces de pace și a inaugurat o altă perioadă de instabilitate politică, evidențiind diviziunile sociale profunde din Israel în ceea ce privește calea spre pace cu palestinienii, o dezbatere care continuă și în prezent.

VI. CONCLUZII

Viața și moștenirea lui Yitzhak Rabin sunt legate pentru totdeauna de dorința instalării păcii în Orientul Mijlociu.

¹³ Linda Benedikt, *Yitzhak Rabin* (Haus Pub., 2005), p. 138.

¹⁴ “Yitzhak Rabin | Biography, Nobel Peace Prize, Death, & Facts | Britannica,” in *Encyclopædia Britannica*, 2019, <https://www.britannica.com/biography/Yitzhak-Rabin>.

¹⁵ Linda Benedikt, *Yitzhak Rabin* (Haus Pub., 2005), pp. 161-162.

¹⁶ Dan Kurzman, *Soldier of Peace : The Life of Yitzhak Rabin, 1922-1995* (New York: HarperCollins Publishers, 1998), p. 515

Fiind soldat decorat, care fusese martor direct la ravagiile pe care le provoacă războaiele, Rabin a evoluat mutându-și atenția către ideea de pace. Deși conștient de puterea armată, el a recunoscut și a inițiat folosirea diplomației cu scopul rezolvării sau, cel puțin, a atenuării conflictelor din zona Orientului Mijlociu.

Această schimbare a culminat cu rolul său esențial în Acordurile de la Oslo, o rază de speranță într-o regiune marcată de conflicte.

Înțelegerile, deși revoluționare, au fost departe de a oferi o cale garantată spre pace. De ambele părți exista un scepticism profund. Palestinienii au pus la îndoială sinceritatea concesiilor israeliene, în timp ce adepții liniei dure din cadrul Israelului au văzut acordurile ca pe o cedare periculoasă de teren. Rabin însuși s-a confruntat cu o opoziție acerbă din partea propriului său flanc de dreapta¹⁷.

În ciuda provocărilor, Rabin a perseverat. El a crezut în puterea transformatoare a dialogului și a compromisului. A pledat neobosit pentru pace, îndemnându-i pe israelieni să îi vadă pe palestinieni nu doar ca pe niște adversari, ci ca pe niște potențiali parteneri. Angajamentul său de neclintit față de procesul de pace i-a adus recunoașterea internațională, inclusiv un Premiu Nobel pentru Pace.

Cu toate acestea, eforturile lui Rabin au fost întrerupte în mod tragic. Asasinarea sa de către un extremist de dreapta în 1995 a adus o stare de doliu în Israel și a aruncat un nor negru asupra viitorului negocierilor de pace. Asasinatul a reamintit că forțe mult mai puternice sunt cele care se opun procesului de pace.

Cu toate acestea, moștenirea lui Rabin dăinuie, rămânând în memoria publică drept liderul curajos, care a îndrăznit să aspire la un viitor diferit. Asasinarea sa, deși poate fi considerată un eșec al tratatelor de pace, nu a stins totuși flacăra speranței. Poate că acordurile de la

¹⁷ Dan Kurzman, *Soldier of Peace: The Life of Yitzhak Rabin, 1922-1995* (New York: HarperCollins Publishers, 1998), pp. 24, 445

Oslo au eșuat, dar viziunea lui Rabin asupra coexistenței pașnice rămâne un simbol puternic pentru cei care continuă să lupte pentru pace în Orientul Mijlociu.

BIBLIOGRAFIE

Benedikt, Linda. *Yitzhak Rabin*. Haus Pub., 2005.

Britannica. “Oslo Accords | Palestinian Liberation Organization-Israel [1993] | Britannica.”

In *Encyclopædia Britannica*, 2020. <https://www.britannica.com/topic/Oslo-Accords>.

Kurzman, Dan. *Soldier of Peace: The Life of Yitzhak Rabin, 1922-1995*. New York:

HarperCollins Publishers, 1998.

www.idf.il, 2022. <https://www.idf.il/en/mini-sites/past-chiefs-of-staff/lt-gen-yitzhak-rabin-1964-1968/>.

“Yitzhak Rabin | Biography, Nobel Peace Prize, Death, & Facts | Britannica.” In

Encyclopædia Britannica, 2019. <https://www.britannica.com/biography/Yitzhak-Rabin>.

Ze'ev Galili. *Yitzhak Rabin, 1922-1995*. Syndicated International Trade, 1996.